

Muhba

Museu d'Història de Barcelona

“Mirall i portal de la ciutat”

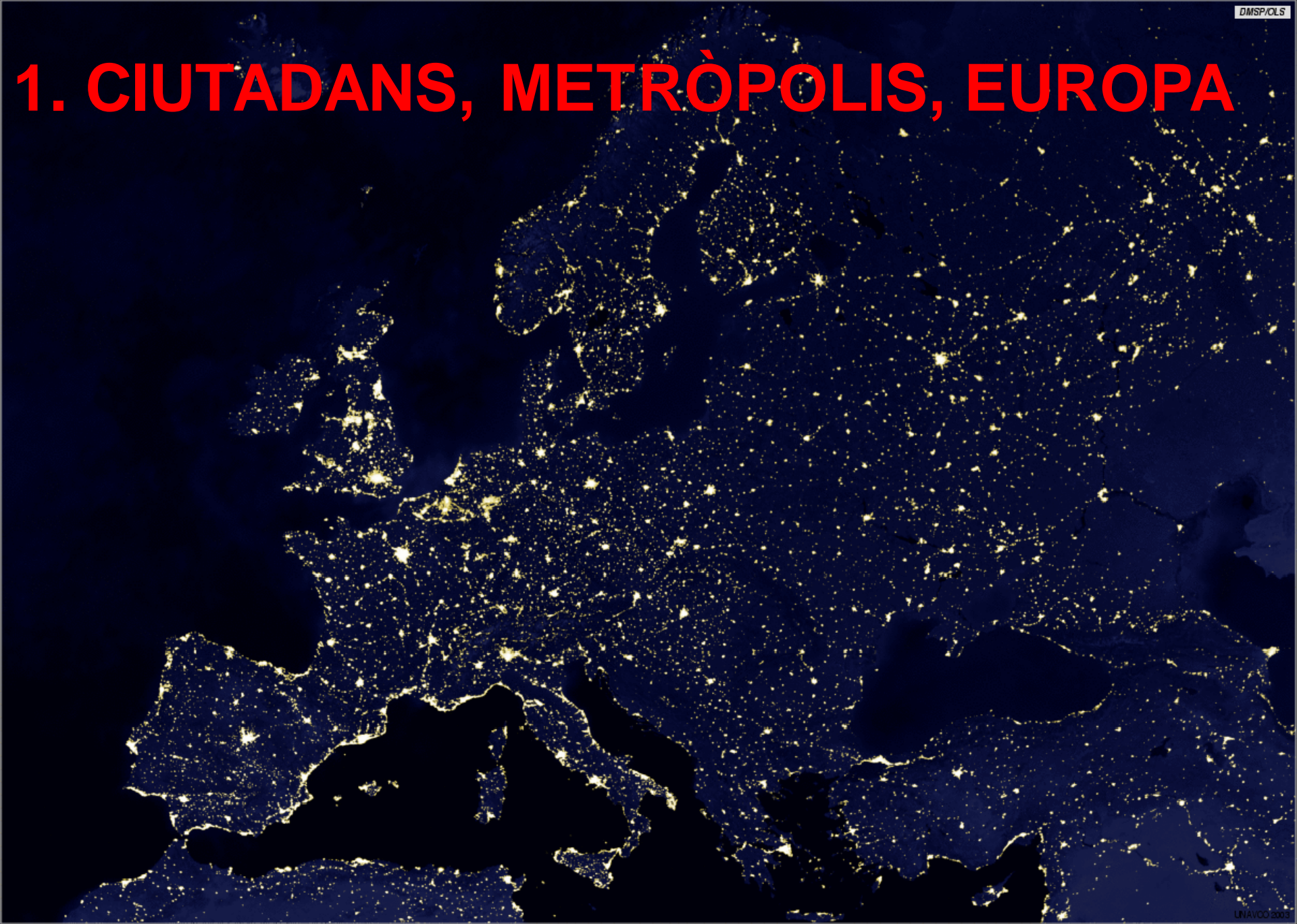
Horitzó 75è aniversari, 2018

*Barcelona, gener de 2016, reflexions per al Pla d'acció municipal i les inversions
Versió 2*

MUHBA, mirall i portal interactiu de la ciutat

- **Casa comuna del coneixement de Barcelona:** recerca, espais patrimonials, exposicions i aproximació a públics amb interessos diversos en el marc general de la història urbana..
- **Referents compartibles.** La mirada històrica per entendre el món en el qual vivim, al costat de la perspectiva científica i de la perspectiva artística.
- Un museu que inclou **representacions de tots els ciutadans**, i té les **sales distribuïdes per la ciutat**, formant un conjunt articulat: expressar la perifèria, reteixir el centre i relatar la ciutat.
- **Un museu arrelat la ciutat i obert al món**, creador de la *City History Museums and Research Network of Europe* i difusor de la perspectiva històrica en el relat de les metròpolis i la consideració del seu patrimoni.
- **Un laboratori de ciutadania** per a autòctons, immigrants i turistes, fòrum d'apropiació de la ciutat.

1. CIUTADANS, METRÒPOLIS, EUROPA

XARXA EUROPEA DE MUSEUS I CENTRES DE RECERCA D'HISTÒRIA URBANA, CREADA I DIRIGIDA PEL MUHBA

La *City History Museums and Research Network of Europe* es reuneix a Barcelona des de 2008 per impulsar els museus de ciutat com a eco de les seves metròpolis i com a institucions per a la construcció ciutadana d'Europa.

La xarxa europea del Muhba
la proposat la:

DECLARACIÓ DE BARCELONA, 2013

La declaració ha estat difosa
per la UNESCO a través de
la secció de l'**ICOM** per als
museus de ciutat (CAMOC)

THE BARCELONA DECLARATION

The Barcelona Declaration on European City Museums

Barcelona, 8th November 2013

THE CITY HISTORY MUSEUMS AND RESEARCH NETWORK OF EUROPE*

The City History Museums and Research Network of Europe was created and is managed by MUHBA (Museum of the History of Barcelona), and has its secretariat at the Amsterdam Museum. Since 2010, the Network holds regular meetings in Barcelona. The meeting in 2013 was dedicated to drawing up a shared statement about city museums in Europe. The Network's member institutions have followed very different paths, and they also have different objectives, ways of working and sensibilities. Their efforts toward creating a statement they all can endorse have compelled them, at least, to seek out a common language. Because the City History Museums and Research Network of Europe is an informal collaboration network, its statement is not meant to have an institutional impact.

In Europe today many cities fulfil important economic, political, administrative, social and cultural functions. These are often the result of a long historical tradition that sometimes even dates back to Antiquity. Cities in Europe are bearers of a unique urban history, tradition

and culture. They also are places of creativity, innovation and change, crucial aspects for the economic and social future of Europe.

The Barcelona Declaration intends to contribute to a clearer definition of European City Museums and foster a growing and enduring mutual recognition. City museums are characterised by their diversity, so it is impossible to establish a single typology. Large and small, old and new, their collections vary considerably. Whether they display artistic, historical and archaeological objects, or photographs and immaterial heritage, they all aim to play a key role in society, by favouring civic dialogue, provoking unpredictable opinions and emotions. As places visited by residents and tourists alike, they reflect on the very concept of the city as a source of heritage and of future growth, to be cherished and shared. From this common ground, such museums can promote and visualise the role of cities in the future.

The Barcelona Declaration on European City Museums ▶

* On behalf of the network: Joan Roca (MUHBA, Director of the network) and Renée Kistemaker (Amsterdam Museum, Secretary of the network)

THE BARCELONA DECLARATION

intends to offer common profile delineation for the various types of city museums. After all, what they have in common is their main theme and object of study: cities and their citizens.

HISTORY AND HERITAGE

City museums collect and keep the material and immaterial heritage, past and present, of their cities and citizens. By shaping the chronicled and living memory of towns, these museums contribute to the dynamic process of writing and rewriting the city's history, actively involving citizens, who provide their own definitions of their urban history and heritage within a single historical framework.

ACADEMIC PLATFORM

City museums carry out fundamental and applied research in a wide range of disciplines related to their mission of collecting, displaying and interpreting historical narrative. To do so, they collaborate with professionals working in different fields, such as urban historians, archaeologists, sociologists, ethnographers, art historians and museologists. Academic standards are crucial for the reputation of city museums as genuine and dependable institutions, capable of stimulating the academic world to link their research programmes to social urban issues.

URBAN NETWORK

A city museum is concerned with the history and heritage of the city as whole. This implies that it needs to cooperate with other related institutions such as archives, archaeological and monumental departments, etc. On a more local level, neighbourhood organisations that play an active role in the conservation and interpretation of heritage and history should also form a part of such collaborative networks. The democratic and public task of a city museum must be guaranteed by a free-flowing relationship with local authorities.

EDUCATIONAL FUNCTION

A city museum involves citizens in its work in a number of ways. To begin with, both the museum building and the urban areas in which the museum is active should be welcoming spaces that arouse the interest of residents and visitors. This is a way

of favouring citizen participation, increasing awareness and enhancing the quality of citizenship. Urban history is thus viewed from a new perspective that contributes to social cohesion in our modern multicultural societies. The website of a city museum and its links to other urban sites can be important virtual tools.

MEETING POINT

A city museum acts as an open platform and meeting point for citizens and visitors. Within its walls, critical and intercultural discussions can favour a new understanding of the city's history and heritage, of the large and small stories that configure its meaning, prompting new ideas that can trigger present and future transformations—in short, a city museum can become an urban laboratory.

R+D+I CENTRES

As places of research and cultural production, city museums work as R+D+i, centres which are in a good position to connect heritage and urban economy in various cultural and creative sectors.

TOURISM

As an institution with a scope extending beyond its actual building to include the entire town, a city museum can offer innovative sightseeing strategies and help to develop more profitable and sustainable tourist programmes. City museums can contribute to interpret the fabric of a city, its monuments and its architecture, in new and stimulating ways.

CITY MUSEUMS AND EUROPEAN IDENTITY

Over the course of their history, cities have always played a key role in defining Europe. Moreover, cities played the lead in the most significant transformations of modernity. Therefore, city museums need to act and be recognised as relevant organisations in the construction of European identity.

This declaration is proposed by several European city history museums and other centres linked to history and heritage: This is an informal and non-institutional group, City History Museums and Research Network of Europe that meets regularly in Barcelona to debate about museums, cities and heritage.

Noves funcions per als museus de ciutat: construir la ciutadania

- El paper dels museus d'història de ciutat, originàriament lligat a glosar el “gran passat” de la ciutat i de les elits urbanes, s’ha eixamplat per considerar la ciutat el en seu conjunt.
- El procés ha comportat en molts casos l’articulació de múltiples seus en el teixit urbà així com l’aposta en els darrers anys de construir una nova seu cèntrica i emblemàtica, expressió de la ciutadania.
- És el cas de l’Stadtmuseum **Stuttgart**, amb sis seus, entre les quals un Laboratori ciutadà i un nou espai en construcció amb una atenció especial al conjunt de la ciutadania, inclosa la immigració més recent. *Meine Stadt, meine Geschichte*, “la meva ciutat, la meva història”.
- A continuació es presenten **deu casos**, tots ells de la xarxa de museus creada pel Muhba, sobre la trajectòria recent dels museus de ciutat.

MEINE **STADT** -
MEINE **GESCHICHTE**

MUSEUM OF LIVERPOOL, REFET I REINAUGURAT EL 2011

The Museum of Liverpool reflects the city's global significance through its unique geography, history and culture. Visitors can explore how the port, its people, their creative and sporting history have shaped the city.

La renovació total del museu de la ciutat ha contribuït a retornar la dignitat a una metròpoli molt castigada pel thatcherisme i les crisis i amb grans desigualtats, amb la pretensió d'incloure en la representació de la ciutat el conjunt de la ciutadania.

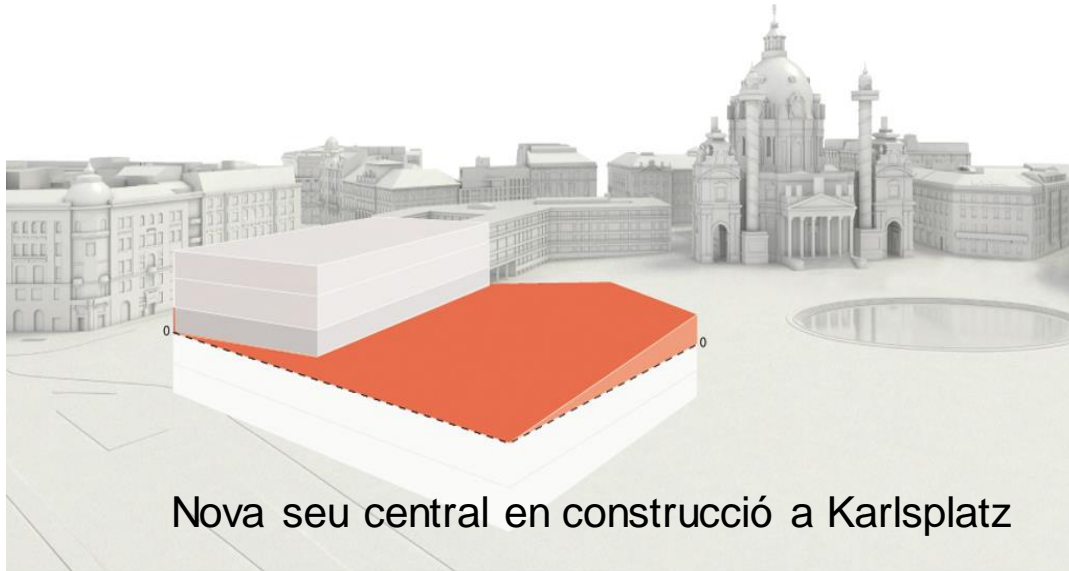
AMSTERDAM MUSEUM, NOVA SÍNTESI DE LA CIUTAT

In the space of one hour, **Amsterdam DNA** will give you an exciting overview of the history of Amsterdam. Based on the four core values - entrepreneurship, free thinking, citizenship and creativity – and divided into seven periods, you will learn all about this city's fascinating story.

WIEN MUSEUM, 19 SEUS AMB NOVA SEU CENTRAL EN CONSTRUCCIÓ

The Wien Museum is to be found throughout the whole city. Besides the main building at Karlsplatz, **19 more locations** await your visit – from the Hermesvilla to the Pratermuseum!

SEU CENTRAL + 18 SEUS:

- 1 WIEN MUSEUM KARLSPLATZ
- 2 HERMESVILLA
- 3 RÖMERMUSEUM
- 4 UHRENMUSEUM
- 5 PRATERMUSEUM
- 6 OTTO WAGNER PAVILLON
- 7 OTTO WAGNER HOFFPAVILLON
- 8 HIETZING
- 9 NEIDHART FRESKEN
- 10 RÖMISCHE BAURESTE AM HOF
- 11 IRGILKAPELLE
- 12 a 19, MUSIKERWOHNUNGEN
(CASES DE MÚSICS)

L'Estació del Sud, una seu del Museu

HISTORISCHES MUSEUM FRANKFURT, NOVA SEU EN CONSTRUCCIÓ

Come and discover the city of Frankfurt and its history!

"CULTURE FOR EVERYONE"

With the slogans "**place of learning versus temple of the muses!**" and "**culture for everyone**", the *historisches museum* launched a process by which the museum would become first and foremost a place of learning open to all strata of the population. **The socio-historical issues of historical scholarship became the new guideline** for the content-related work carried out by the museum staff. [...] We want to become a municipal museum which creates its contents not just for but with the people of Frankfurt.

MUSEUM OF COPENHAGUEN

TRASLLAT I NOVA SEU EN CONSTRUCCIÓ

Museum of Copenhagen moves from Vesterbrogade to Stormgade in a couple of years. The new address offers a new and central location, more visibility and easier access. The move is financed by the City of Copenhagen.

The new location close to other museums and cultural institutions will bring about new opportunities for co-creation and cooperation.

THE WALL places the story of the city right in the town center. On a 12 meter long interactive screen you can fly away in a gigantic picture universe, and evoke the Copenhagen of the past and present. You can even tell your own story.

HELSINKI CITY MUSEUM, 7 SEUS AMB LA NOVA SEU CENTRAL EN CONSTRUCCIÓ

Helsinki City Museum will open a new museum in May 2016 in a unique location at the corner of the capital's iconic Senate Square. Visitors will be able to access buildings of great historic and cultural value, which until now have been used as office space.

The city's historic quarters will gain a new focal point, **where the stories of the city and its people will come to life**. In the new setting, the museum's activities will also undergo an overhaul. Together with Helsinki's residents, we hope to create something entirely new – something that we, for now, cannot even imagine. Above all, **the new City Museum is intended to be a museum for all.**

1 NEW CITY MUSEUM
(NOVA SEU CENTRAL)

2 TRAM MUSEUM

3 HAKASALMI VILLA

4 HELSINKI CITY MUSEUM

5 WORKER HOUSING
MUSEUM

6 BURGHER'S HOUSE

7 SEDERLHOLM HOUSE

BERLIN MUSEUM, 6 SEUS I AMPLIACIÓ GENERAL ACORDADA PEL SENAT EL 2015

Pläne Erweiterung

Seit Jahren hat das Stadtmuseum Berlin für eine angemessene Erweiterung seiner Flächen zur Darstellung der jüngeren Stadtgeschichte gekämpft.

Neues „Berlin Museum“

Paul Spies, der Direktor des erfolgreichen Amsterdam Museums, wird ab 2016 die Leitung des Stadtmuseums Berlin übernehmen. Mit dieser Berufung hat sich die Gesamtsituation für das Stadtmuseum Berlin grundsätzlich verändert. Pläne für ein künftiges „Berlin Museum“ werden nun unter Berücksichtigung **eines neuen Spielortes zur Berliner Kultur und Geschichte**

CINC SEUS I PROJECTE DE NOU ENGRANDIMENT

- 1 MÄRKISCHES MUSEUM
- 2 NIKOLAIKIRCHE
- 3 EPHRAIM-PALAIS
- 4 KNOBLAUCHHAUS
- 5 MUSEUMSDORF DÜPPEL
- 6 *NEUS BERLIN MUSEUM*

MUSEU D'HISTÒRIA DE CRACÒVIA, 16 SEUS AMB NOVA SEU CENTRAL EN CONSTRUCCIÓ

- 1 THE KRZYSZTOFORY PALACE
- 2 THE OLD SYNAGOGUE
- 3 OSKAR SCHINDLER'S FACTORY
- 4 THE EAGLE PHARMACY
- 5 POMORSKA STREET
- 6 THE HIPOLIT HOUSE
- 7 THE TOWN HALL TOWER
- 8 THE BARBICAN
- 9 CITY DEFENCE WALLS
- 10 CELESTAT
- 11 NOWA HUTA QUARTER
- 12 THE ZWIERZYNIEC HOUSE
- 13 THE CROSS HOUSE
- 14 RYNEK UNDERGROUND
- 15 THESAURUS CRACOVIENSIS (2017)
- 16 MHK MEMORY TRAIL

HISTORISCHE MUSEEN HAMBURG, 9 SEUS I RENOVACIÓ DE LA SEVA CAPÇALERA

El Senat d'Hamburg acaba d'aprovar el 2016 la renovació de la capçalera del sistema, l'**Hamburg Museum**, amb **38 milions d'euros**.

El Museu del Treball acollirà en els propers dotze mesos **seixanta de dones refugiades** amb nens o bé embarassades.

Die Stiftung Historische Museen Hamburg

Mit ihren Museen repräsentiert sie die Geschichte Hamburgs und seines Umlandes einschließlich der nationalen und europäischen Bezüge.

Seus principals

- 1 HAMBURG MUSEUM
- 2 ALTONAER MUSEUM
- 3 MUSEUM DER ARBEIT (MUSEU DEL TREBALL)

Extensions

- 4 HAFENMUSEUM HAMBURG
- 5 JENISCH HAUS
- 6 SPEICHERSTADTMUSEUM
- 7 KRAMER-WITWEN-WOHNUNG
- 8 HEINE HAUS
- 9 MILLERNTORWACHE

MUSEU DE LISBOA, REESTRUCTURACIÓ GENERAL EN CURS EN 5 SEUS

Museu de Lisboa é o novo nome do Museu da Cidade. Um nome que traz **consigo um novo conceito, o de um museu polinucleado**, no qual Lisboa e as suas histórias se revelam sob diferentes perspetivas.

Cinco espaços distintos, com valências e objetivos complementares, que partilham uma missão, uma identidade e uma nova imagem. O propósito é o de revelar Lisboa de diferentes formas, para dar a conhecer a riqueza de uma das cidades mais antigas da Europa

MUSEU DE LISBOA

- 1 PALÁCIO PIMENTA
- 2 TEATRO ROMANO
- 3 SANTO ANTÓNIO
- 4 TORREÃO POENTE
- 5 CASA DOS BICOS.

2. MUHBA, RELAT PÚBLIC DE CIUTAT

Muhba Plaça del Rei

MUHBA, mirall i portal de Barcelona

Muhba Turó de la Rovira

Muhba Oliva Artés

Peril del museu

El museu com a element del domini públic i el bé comú, que aporta una construcció rigorosa de relats: **una aproximació a la història que permet situar i calibrar les múltiples memòries.**

El museu com a mirall i portal interactiu de la ciutat, constructor de saber històric, apreciació del patrimoni i ciutadania, que consta de:

1. Un sistema de producció i difusió de coneixement sobre la història de la ciutat i el seu patrimoni.
2. Un sistema expositiu amb les sales difoses per 15 espais patrimonials per tota la ciutat i nucleada per 3 seus: Plaça del Rei, Fabra i Coats i Oliva Artés.
3. Una programació construïda a partir de qüestions significatives de la trajectòria de la ciutat, que permeti apropar-se al seu patrimoni de múltiples formes.

3. CREAR LA CASA DE LA HISTÒRIA

Reforma integral i unificació espais de les cases Padellàs i Llibreteria

EPICENTRE I + D + I CIUTADÀ DEL MUSEU

Espai d'acollida per a joves i grans i amb cafeteria i llibreria.

Exposició de síntesi per interrogar Barcelona a l'abast tant barcelonins com dels visitants.

Biblioteca i centre de documentació

Centre de Recerca i Debat:

programació en diàleg amb universitats, estudiosos locals i internacionals.

Postgraus en Relat urbà i itineraris històrics, en La construcció literària de la ciutat i en Intervenció en el patrimoni i el paisatge

Oficina de reorientació del turisme.

CASES PADELLÀS + LLIBRETERIA =
CASA DE LA HISTÒRIA

Epicentre I + D + i del Museu

Exposició de síntesi

MIRALL DE BARCELONA

Les grans qüestions de la història de la ciutat al llarg dels temps per a barcelonins, immigrants, refugiats i turistes. Nou punt d'e trobada de la ciutat

4. CASA DE LA HISTÒRIA + EIX TRONCAL DEL RELAT D'HISTÒRIA URBANA

Les tres seus que articulen conceptualment el conjunt dels 15 espais del museu que són per tota la ciutat

1

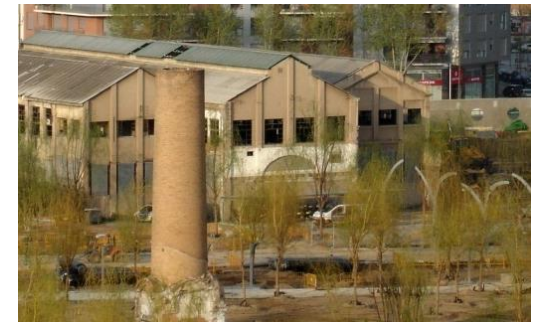
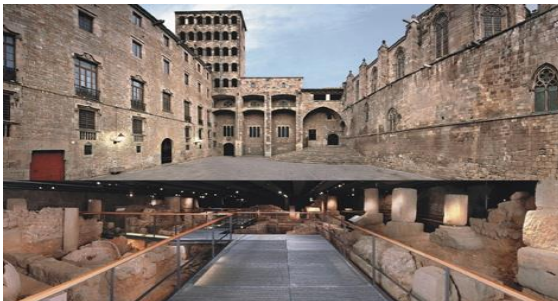
Plaça del Rei
CASA DE LA HISTÒRIA
+
LES EDATS DE BARCELONA
Barcino a ciutat gremial

2

Fabra i Coats
CIUTAT INDUSTRIAL
Treball, fàbriques, barris

3

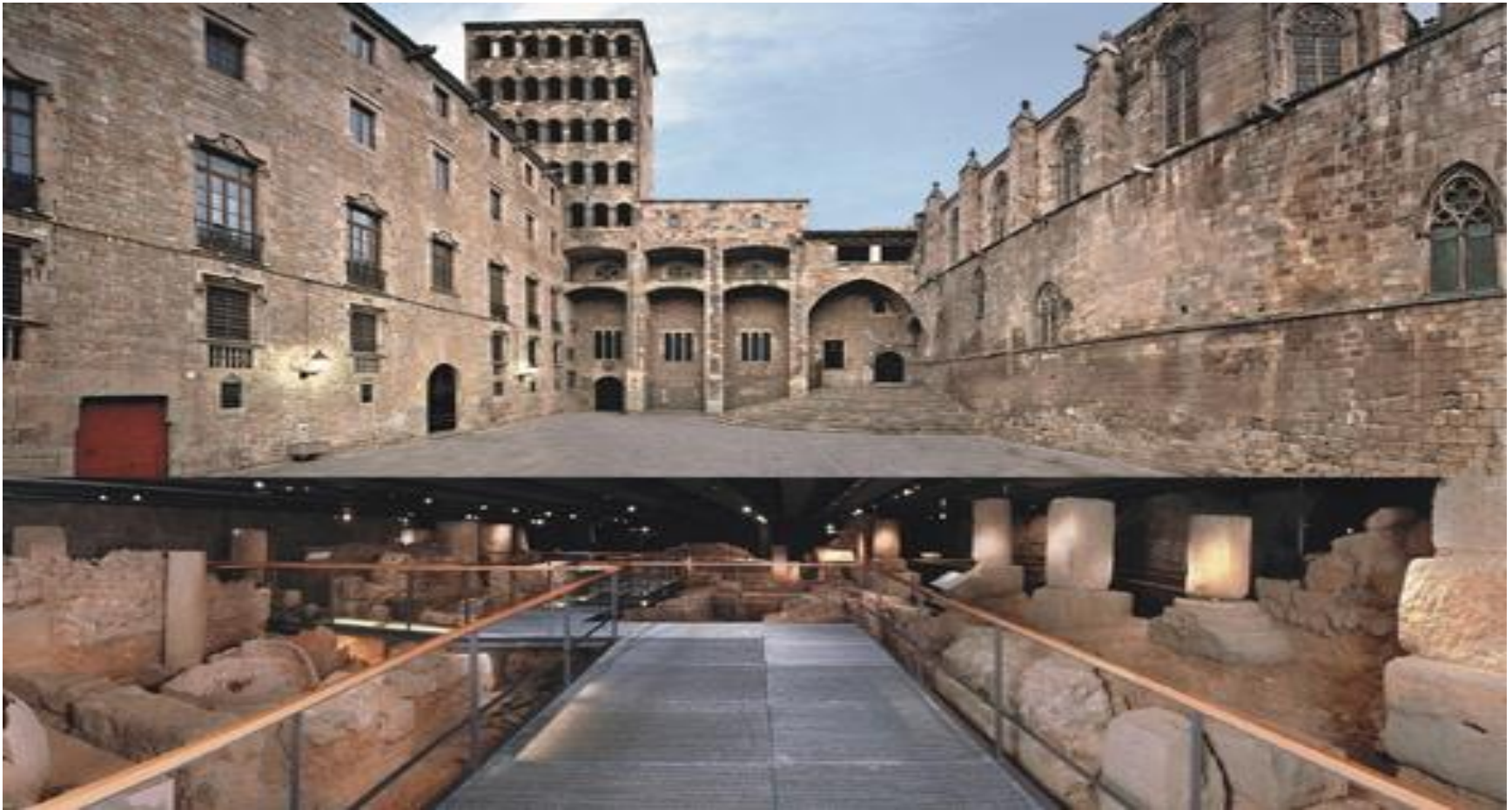
Oliva Artés
METROPOLI CONTEMPORÀNIA
Configuració d'una capital europea

PLAÇA DEL REI

“De Barcino a Barcinona i l’esplendor urbà de la Baixa Edat Mitjana”

Reforma completa i permeabilització espai públic. Cal que tingui relat històric per deixar de ser un mer recorregut arqueològic, de Barcino a la ciutat medieval i gremial

A photograph of a museum gallery. The room features a vaulted stone ceiling and walls. In the foreground, there are several wooden display cases with glass tops. One case on the left contains a green ceramic object. Another case on the right contains several white ceramic plates. The floor is made of light-colored wood. The lighting is warm and focused on the exhibits.

Objectiu 2018:: del patrimoni al relat

LES EDATS DE BARCELONA

Barcino, colònia romana

Barcinona, fortalesa episcopal i visigoda

Capital reial i mercantil

Ciutat gremial

FABRA I COATS

Móns del treball i vida urbana

A partir d'una fàbrica que teixeix un barri i en fa una part substancial de la ciutat:

Un museu de nova generació, amb amb participació del Districte de Sant Andreu i del seu teixit social i cultural en el projecte i en la gestió de l'equipament.

Móns del treball: hores d'ara ja es compta amb materials de múltiples fàbriques i altres establiments: Fabra, Maquinista, Seat, Extractos Tánicos, Empresas fr serveis, etc.

Móns de vida urbana i espais del conflicte.

Ciutat burgesa, ciutat obrera.

Fabra i Coats,
LA
PERSPECTIVA
SOCIAL DE LA
CIUTAT
INDUSTRIAL:
empreses,
treballs i barris

OLIVA ARTÉS

“la metròpoli contemporània, a Europa i al món”

Una perspectiva general sobre la història recent de Barcelona, exposició provisional “Interrogar Barcelona”. I “Interrogar l'Eix de Pere IV”.
Condicionament del tot provisoinal que requereix la segona fase de l'obra per poder tenir una exposició estable i un ús regular de l'espai.

OLIVA ARTÉS, CONCEBUDA COM A MUSEU LABORATORI SOBRE LA CIUTAT CONTEMPORÀNIA

MUHBA OLIVA ARTÉS

Exposició

Interrogar l'Eix de Pere IV

Lloc: fàbrica Oliva Artés
MUHBA (Museu d'Història de Barcelona)
dins el Parc del Centre

Obertura

dissabte 12 de setembre, a les 12 h

horaris setembre 2015

de dimarts a divendres de 17 a 20 h

dissabte i diumenges d'11 a 15 h i de 17 a 20 h

Visites guiades

dissabte 12 de setembre a les 17 h, diumenge 13 a les 18 h i dissabte 19 a les 17 i a les 19 h

Col·laboren

Arxiu Històric del Poblenou, Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou, Màster d'Intervenció en el Patrimoni i el Paisatge Muhba/UAB, Vilanova+Moya arquitectes, Projecte EMUVE (W+G Architects), Taula Eix Pere IV

Joan Maria Soler 2015

Ajuntament de
Barcelona

Districte de
Sant Martí

MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Oliva Artés i el Conjunt patrimonial del Poblenou

Dels prats d'indianes del segle XVIII a les iniciatives del XXI, de suburbi a centre urbà.
Entorn: itineraris que han de permetre la visita a diversos espais fabrils (Farinera del Clot, Torre de les Aigües, etc.) i al conjunt del Poblenou

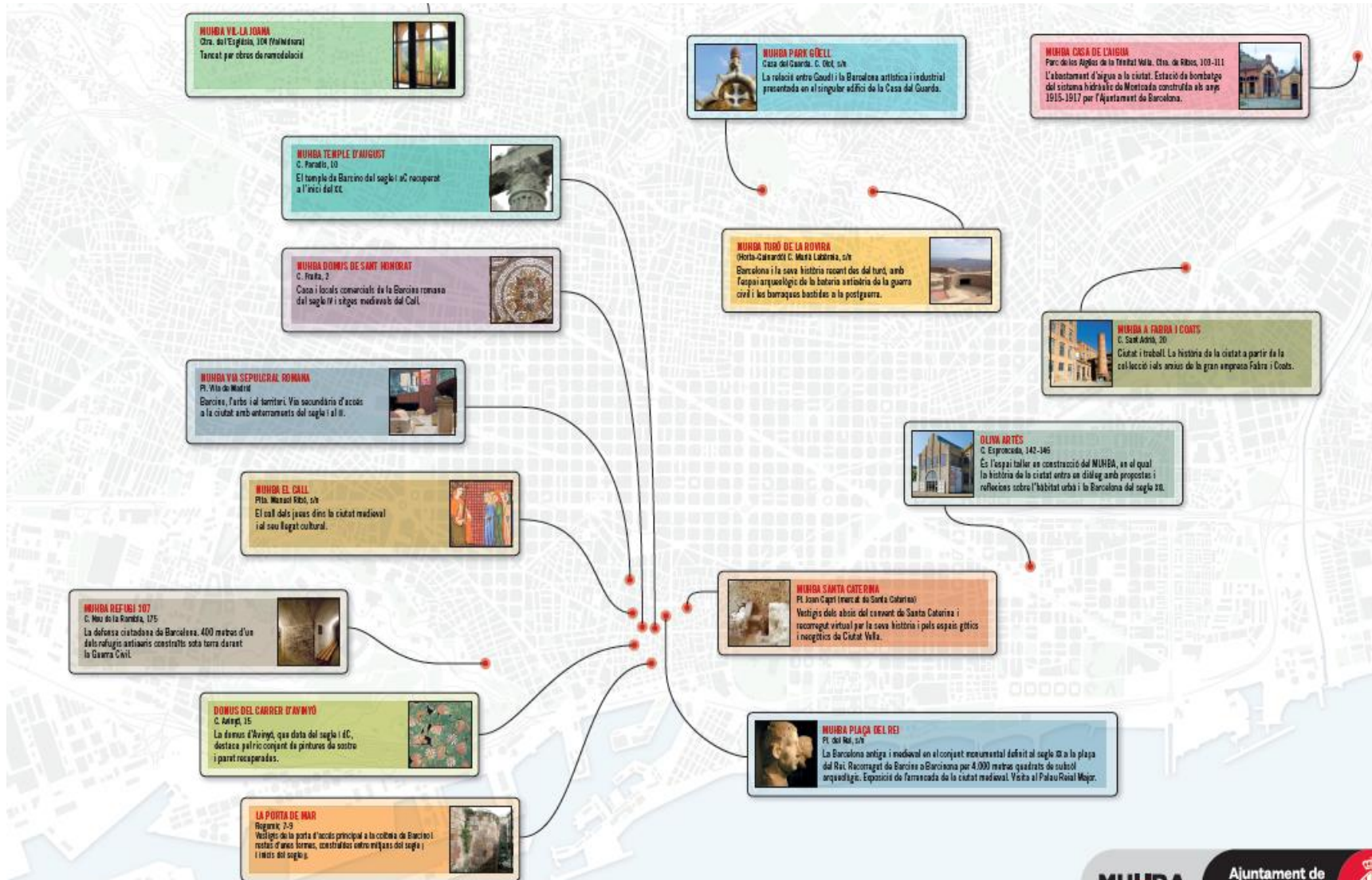
MuhBa

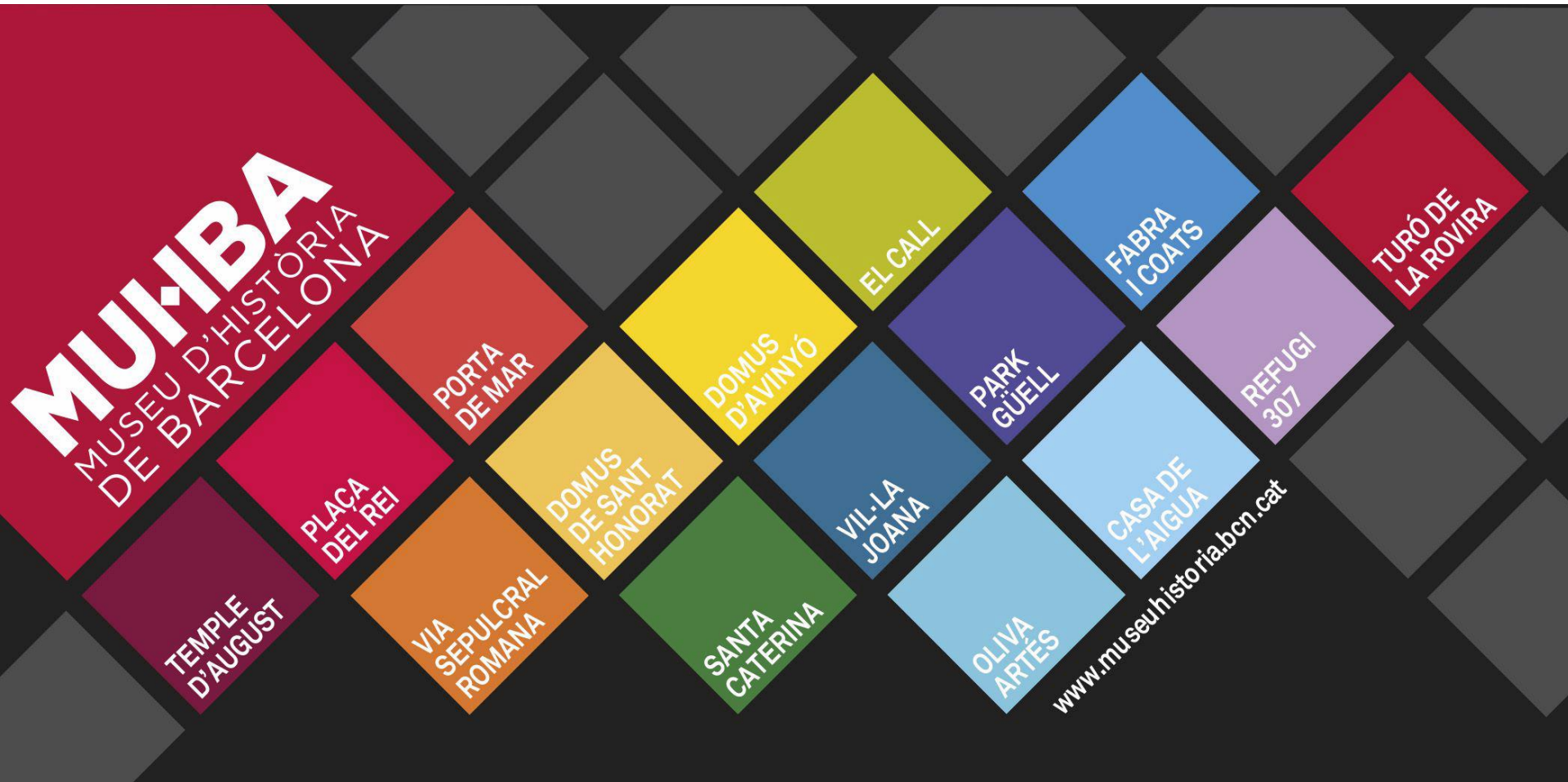
Oliva Artés

5. LA VERTEBRACIÓ URBANA: UN MUSEU AMB LES SALES PELS BARRIS

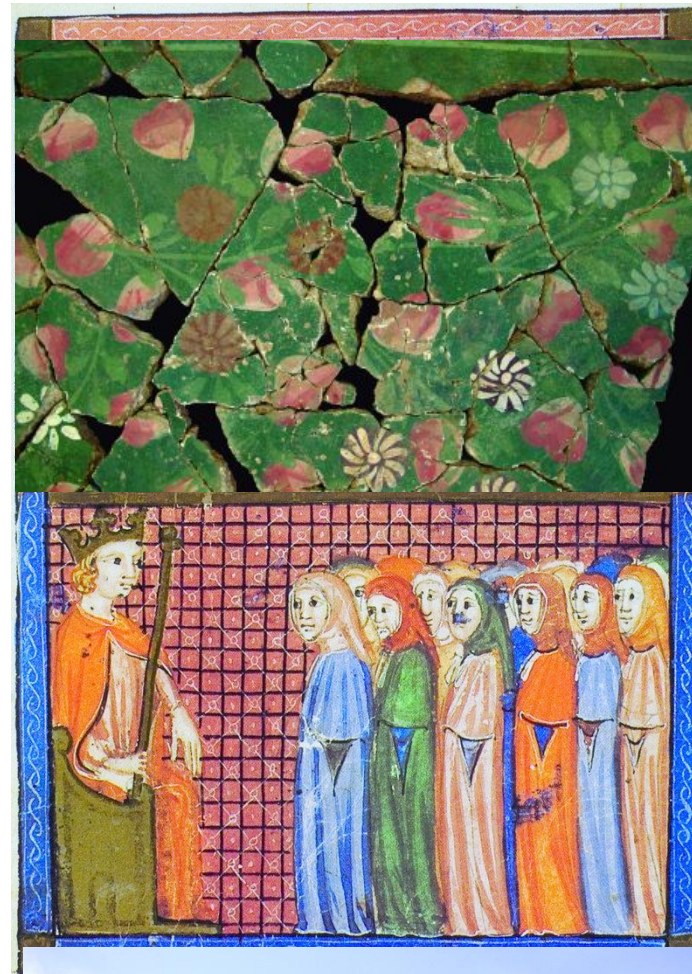

RETEIXIR EL CENTRE, EXPRESSAR LA PERIFÈRIA I RELATAR LA CIUTAT

Un museu amb les sales difoses pels barris de la ciutat

- La ciutat antiga: temple (Paradís), muralla (Portal de mar), vies (vila de Madrid), domus (Avinyó i St. Honorat).
- La ciutat medieval: Call , Monestir de Pedralbes (actualment amb gestió diferenciada).
- La ciutat moderna: Vil·la Joana, perspectives literàries; Parc Güell, ambició de capitalitat; Refugi 307 i Turó Rovira, Barcelona en guerra i postguerra,

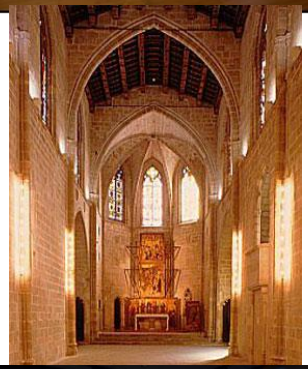

Fotografia: Sec.d'Institut Cristófor Colom,, Bon Pastor, Barcelona

Fotografia: Sec. d'Institut Cristófor Colom,, Bon Pastor, Barcelona

Bon Pastor
Què? Qui? Quan? On? Com?
Construïm memòria del barri

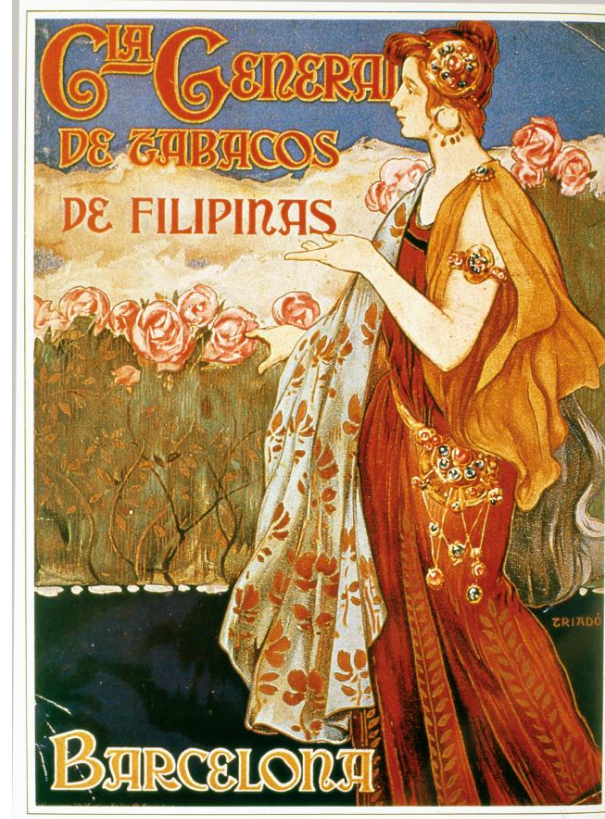

6. UN PROCÉS PARTICIPATU DE CREACIÓ DE CONEIXEMENT

- El museu, punt de trobada d'investigadors i estudiosos de la història, amb la incorporació de joves i jubilats i amb vincles estrets amb múltiples centres universitaris acadèmics, de Barcelona i d'arreu del món i els centres d'estudis locals de diferents barris.
- Confluència de múltiples disciplines i perspectives acadèmiques en relació amb la ciutat, la seva història i el seu patrimoni.
- Lloc de debat ciutadà sobre temes d'interès general, amb aportació d'una perspectiva històrica. Un espai, per tant, de difusió i 'sintonia' cultural.
- Espai on es plantegen els fenòmens a múltiples escales, des de la comunitat a la globalitat, prenent com a referència la ciutat.
- El museu, club ciutadà, amb fòrums diversos, amb incentius i vincles en diferents espais de la ciutat i amb una confluència del conjunt a la **CASA DE LA HISTÒRIA**, al cor de la ciutat.

Centre de Recerca i Debat

- **Mètode general:** Sistematització del procés de treball “de la idea a la recerca, l'exposició i la publicació”
- **Espai de recerca obert**
- **Àmbits de recerca :**
 - Arqueologia i Patrimoni
 - Història Urbana
 - Medi ambient i ciutat
 - Museus i educació
- **Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni**
- **Jornades**, punt d'encontre d'especialistes, **seminaris**
- **Tres estudis de postgrau**, sobre Intervenció en el patrimoni, Representacions literàries de la ciutat, i Relat urbà: teoria i pràctica de l'itinerari històric.
- **Barcelona, debat de ciutat:** programes als districtes, elaborats en col·laboració amb els estudiosos locals

7. LA CREACIÓ DE REPRESENTACIONS: ELS OBJECTES

Muhba Centre de Col·leccions, a Zona Franca

Un centre de referència que sistematitza els seus fons arqueològics i les seves col·leccions i que amplia el seu camp: convenis de recerca, patrimoni industrial i béns mobles de la ciutat contemporània.

Legitimar la representació de majories i minories en el relat

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

BARRAQUES
LA CIUTAT INFORMAL

Exposició / Exposición / Exhibition
Del 29 d'abril de 2010
al 15 de gener de 2011
Exposició en el MHIC

Ajuntament de Barcelona

MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

barcelona connectada, ciutadans transnacionals

CREIXEMENTS MIGRATORIS I PRÀCTIQUES URBANES

Exposició al Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)
Saló del Tinell
Del 21 de febrer al 27 de setembre de 2009
www.barcelonaconnectada.cat

BARCELONA CULTURA

Ajuntament de Barcelona

PAISATGES URBANS EMERGENTS. EL PATRIMONI FABRIL

DIJOUS 17.12.2015
MUHBA OLIVA ARTÉS

La creació ciutadana de la Col·lecció d'Història Contemporània de Barcelona, en marxa des de 2011

8. PATRIMONI I DEMOCRATITZACIÓ SIMBÒLICA

La necessitat de repensar i actuar al 'barri Gòtic'

Els treballs sobre el patrimoni industrial patrimoni industrial

9. LA CRÍTICA DE LES REPRESENTACIONS

- La naturalesa del camp de les representacions urbanes
- Espais i relats. Paraula, patrimoni i paisatge al “barri gòtic” / “barri xino” de Barcelona
- La construcció literària, fotogràfica, cinematogràfica, monumental de la ciutat
- La literatura dins del camp de les representacions urbanes
- El camp literari i el camp urbà

COM ES REFÀ EL BARRI XINO...

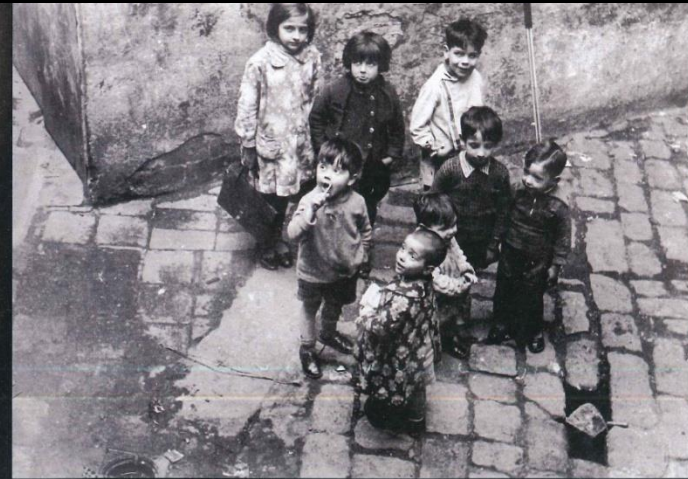
17. Les avantguardistes fotografies de Margaret Michaelis sobre el Barri Xino es centaven en un aspecte més social. Hi denunciava una realitat que fins aquell moment no havia estat tractada en els reportatges fotogràfics, començant per les condicions físiques dels habitatges d'aquell barri esdevingut famós, entre la misèria i el glamour, pels seus ambients i locals de vida alegre. Un dels més coneguts apareix en un gran anunci mural a la fotografia. La Criolla era sens dubte el gran cabaret del Barri Xino, situat al núm. 10 del carrer Cid, en els baixos d'una antiga fàbrica de filats i teixits. Una llarga llista de periodistes i escriptors, nacionals i estrangers, principalment francesos, la van incloure en cròniques i novel·les, tot conferint-li d'aquesta manera fama internacional. L'època daurada del Barri Xino va anar unida íntimament a la trajectòria del famós establiment.
Margaret Michaelis (1933-34)

18. Habitacions Olímpia, carrer Cadena núm. 1. Els carrers del Barri Xino i, en general tots els del Raval, es trobaven atapeïts de meublés i de petites pensions i hotels, encara que legalment no estiguessin autoritzats, que vivien exclusivament de la prostitució. Amb els meublés no havia manera de confondre's: en els seus rètols o en la seva aparença exterior deixaven clar el que eren. Les habitacions dels més luxosos estaven condicionades amb miralls en els sostres, llums de colors i servei complet d'higiene.
Margaret Michaelis (1933-34)

A llevant, el barri Gòtic, i a ponent, el barri Xino...

La Rambla feia de límit, tot dividint la ciutat històrica, en paraules de García Lorca, entre «un ala gòtica donde se oyen claras fuentes sonoras y laúdes del quince y otra ala abigarrada, cruel, increíble, donde se oyen los acordeones de todos los marineros del mundo y hay un vuelo nocturno de labios pintados y carcajadas al amanecer».

BARCELONA DES DEL BESÒS...

un projecte amb l'ENSBA de París i el Macba

contraire aux intérêts locaux. Depuis 1914, elle a favorisé des dispositions locales opposées au plan Gedà. De cette anomalie juridique ont résulté le quartier dégradé de la Catalane et la concentration des équipements les plus envahissants d'une métropole en croissance: centrale électrique, incinérateur, station d'épuration, périphérique, etc. Et c'est là, voici un quart de siècle, que La Mina, cité perdue dans un no man's land, a été bâtie à l'initiative du Patronat Municipal de l'Habitatation de Barcelone, pour rassembler une grande partie de la population des bidonvilles périphériques qui subsistaient.

Une partie importante de la population de La Mina vit en situation de marginalité. Cette société, qui forme un magma plus qu'un tissu social, est un terrain de micro-initiatives. L'Escola d'Adults finisse les cours d'alphabétisation, une auto-école et les programmes de formation professionnelle. Radio La Mina a un gros succès auprès des jeunes. Il y a aussi la Coordinadora de Juventud et le Centro Cultural Glano, haut lieu musical d'une nombreuse communauté gitane. Toute mobilisation est ponctuelle et minoritaire. Une lutte efficace a permis de régulariser l'accès à la propriété du logement; elle a barré le chemin à toute reprise d'une initiative de la municipalité de Sant Adrià qui, en 1987, visait à un déplacement massif d'habitants. Mais c'était encore une action politique minoritaire.

Déjà, parfois propriétaires de leur appartement, les habitants de La Mina peuvent mieux négocier leur futur. Mais, faute d'une perspective de réhabilitation intégrale effective, avec des interventions coordonnées en matière d'urbanisme, d'éducation, de travail et d'assistance sociale, la cité majote dans l'aggrégé d'un présent sans issue. Un handicap persistant provient de la fragmentation des autorités municipales et de la rupture d'échelle entre l'aire de compétence des politiques locales et celle de grands projets urbains. Même si l'actuel maire de Sant Adrià est sensible aux problèmes et si le nouveau consortium de Barcelone et Sant Adrià formé pour le Forum Universel des Cultures 2004 doit en tenir compte, les pressions publiques et privées sur un territoire devenu stratégique rendent les solutions difficiles. Comment va se décider le sort des habitants de ce quartier tabou, ignoré et méprisé par ses voisins les plus proches? (suite p. 38)

PROJECTE MUHBA VIL·LA JOANA, *Casa Verdaguer de Literatura*

**QUATRE
DIGUEM-NE
CORRESPONSALS,
1890-1960**

V SEMINARI
DE LITERATURA I CIUTAT
29 de maig de 2014

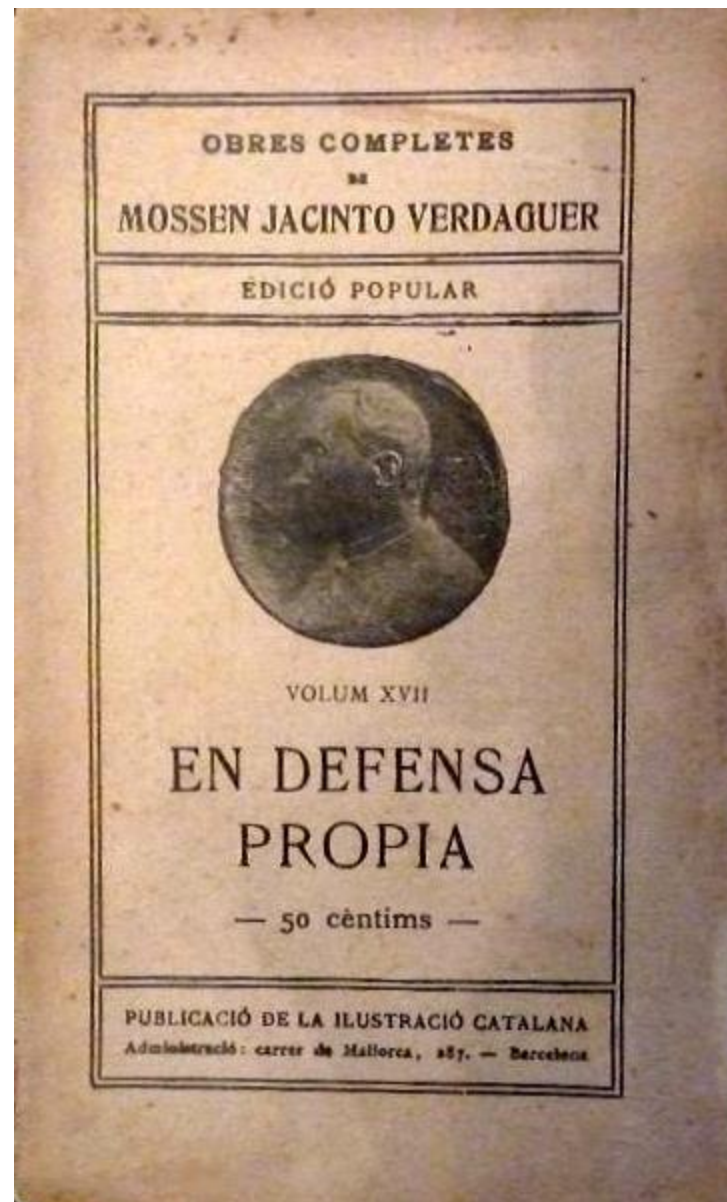
MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Ajuntament de
Barcelona

En defensa pròpia

Obligat per les circumstàncies (expulsió, el 1893, de la residència dels marquesos de Comillas, al Palau Moja), Jacint Verdaguer va iniciar la seva «defensa» amb un comunicat a la premsa el juny i un altre l'agost de 1895, en els quals reclamava justícia i llibertat. En dues sèries d'articles, de 1895 i 1897, amb una prosa brillant, capdavantera del periodisme polèmic i de combat com el que consagraria Émile Zola amb «J'accuse», exigia que li aixequessin la suspensió a divinis pel fet que no era boig ni era desobedient i que havia de prevaler la llibertat de viure on i amb qui volgués, per defensar la seva condició de clergue i els seus interessos com a escriptor.

CRED, LÍNIES DE RECERCA HISTÒRICA

Les edats de Barcelona

- L'alba agrària a la plana, Neolític
- Topografies de Barcino
- Esplendor i crisi, repensar el segle XV
- La ciutat gremial i de la Contrarreforma
- Interrogar la Barcelona contemporània:
 - Barcelona, epicentre fabril [base industrial]
 - Els vincles colonials, Barcelona & L'Havana
 - Barcelona, ferrocarril i territori [mobilitat]
 - La ciutat des de l'espai cuina [gènere]
 - La ciutat dels polígons [habitatge]
 - Ciutat de nit [torganització urbana]
 - La innovació sanitària [salut]
 - Educació i mobilitat social [cohesió]

Les bases materials de la vida urbana *(la llarga durada)*

- Alimentar Barcelona (línia de recerca consolidada)
- Treball i ciutat, (història urbana del treball)
- Habitar Barcelona (habitatge en la llarga durada)
- Epidèmies i salut urbana (línia de recerca en inicis)

Els episodis d'innovació cultural *(moments d'inflexió)*

- La innovació gòtica, Ferrer Bassa a Pedralbes
- La innovació cultural al Call (filosofia, ciència, arts)
- Ensenyar a creure (Barcelona a l'Europa moderna dividida entre Reforma i Contrareforma)
- La construcció literària de Barcelona, s. XIX i XX
- Barcelona i la música de l'Edat Moderna
- Cuina històrica (medieval i moderna; nova fase contemporània)

CRED, LÍNIES DE RECERCA PATRIMONIAL

- La construcció de patrimonis
- Crítica de la representació urbana i intervenció en el patrimoni
 - - Carta històrica de Barcelona
 - - Representacions fotogràfiques de la perifèria
 - - Representacions literàries de la ciutat, amb estudis de postgrau
 - - Intervenció en el patrimoni i el paisatge urbà, amb estudis de postgrau
 - - Eix Pere IV
- Intervenció en el patrimoni
- Recerques museològiques
 - - El museu, mirall de ciutat: Itineraris i visites urbanes
 - - Museu, ciutat, ciutadania. L'articulació cultural del fet urbà.
- Arxius, col·leccions, museologies, urbanismes
 - - Els arxius arqueològics a Europa
 - - Conservació i restauració de conjunts pictòrics
 - - Criteris, bases jurídiques i consolidació de la col·lecció contemporània

Estructura i activitat a Casa Verdaguer

El museu, laboratori i + D + i del segle XXI: patrimonis, coneixements, productes.

Innovació en els mètodes de recerca: sintonia cultural

Creació de relat urbà

Creació de patrimonis

Impuls a la ciutadania

10. CREACIÓ DE NOUS PATRIMONIS I EXPORTACIÓ DE *KNOW HOW*

- Barcelona, constructora i exportadora de productes patrimonials i de *know how* cultural via *MuhBa*:
 - 1) creació de productes patrimonials de Barcelona (línies patrimonis literaris, musicals i alimentaris)
 - 2) intervenció en el patrimoni a Europa i la mediterrània, Amèrica Llatina i amb contactes amb l'Àsia (patrimoni cultural i urbanisme).
 - 3) Projecte de museu actualment en curs a **L'Havana**, amb Cooperació de l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona y La Habana: puentes culturales en la historia de dos ciudades.

“Encuentro de trabajo que durante la pasada semana, tuvo lugar en el Palacio del Segundo Cabo, Centro para la Interpretación del diálogo cultural Cuba-Europa. Como parte del Proyecto de Cooperación Cultural entre el Ayuntamiento de Barcelona, el Museo de Historia del Barcelona (MUHBA) y la Oficina del Historiador (OHC). Sobre la mesa de trabajo, dos objetivos muy claros: la creación conjunta de un audiovisual cuyo hilo conductor son las relaciones culturales que solapan la historia de sendas regiones y la conformación de un material de información sobre el Modernismo catalán en La Habana. El MUHBA ha editado ya 18 guías urbanas sobre temas de la historia, la cultura y el patrimonio en Barcelona. Es este un material didáctico, ilustrativo y con gran demanda en la experiencia barcelonesa.

Las resultantes de este proyecto podrán disfrutarse a ambos lados del Atlántico, en el Museo de Historia de Barcelona (MUHBA) y en la Sala de Arquitectura del Palacio del Segundo Cabo de La Habana, con el fin de poner en valor el patrimonio histórico vinculante de ambas ciudades.”

11. TRENCAR LÍMITS, CONSTRUIR CIUTADANIA

Actuació en múltiples fronts i formats, adreçats a tots els públic. Com, per exemple:

Benvinguts a Barcelona

A partir del mes de desembre el MUHBA posa a disposició dels refugiats i de les institucions d'acollida un programa en diferents idiomes basat en experiències prèvies del museu des del 2009 i l'exposició «Barcelona connectada, ciutadans transnacionals».

Casal d'estiu. Llegim la ciutat

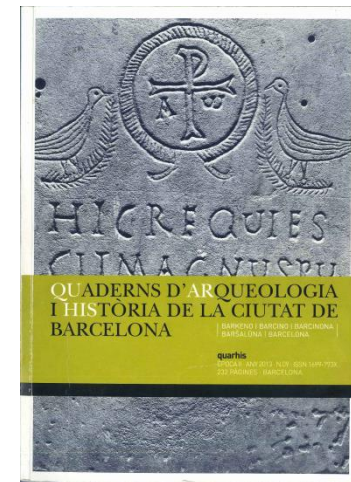
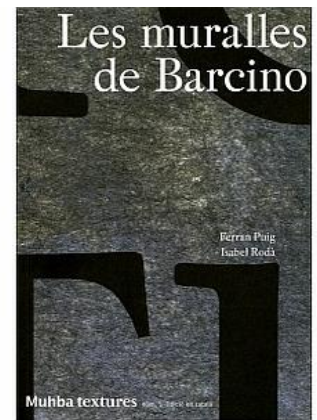
Adreçat a nens i nenes de 8 a 12 anys.

Proposta que ofereix a les famílies activitats de lleure amb el valor afegit d'acostar l'infant a la història de Barcelona i els seus habitants. El Casal d'Estiu es duu a terme durant dues setmanes del mes de juliol, de matí i tarda, amb visites, itineraris i tallers i combinació d'activitats lúdiques i d'aprenentatge. La millor manera de divertir-se viatjant per la ciutat apropiant-se i gaudint del seu patrimoni!

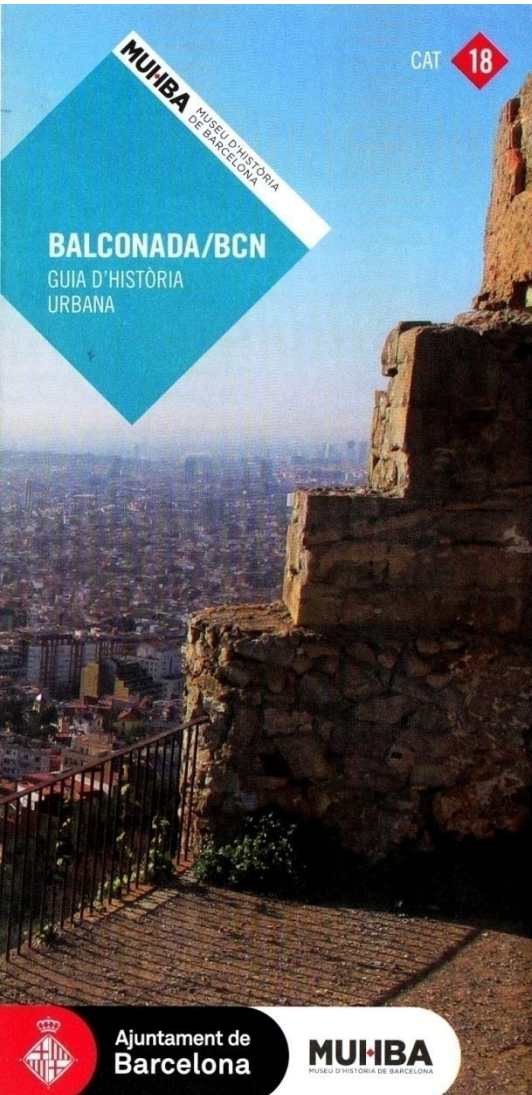

12. UNA ACTUACIÓ EN MÚLTIPLES FORMATS

- Formats orals: diàlegs, jornades
- Formats escrits: 6 línies de publicacions (col·leccions Pòsits, Textures, Documents, Guies d'Història Urbana, Llibrets de Sala, sèrie *Quarhis*)
- Formats museístics: Exposicions
- Formats sensorials: música, gastronomia històrica de Barcelona
- Formats urbans: itineraris de diversos tipus.
- Formats digitals: web, **MUSEU VIRTUAL.**

13. REFORMULACIÓ DEL TURISME

Reformulació dels sistemes i formats de visita i dels llocs d'interès, i postgrau propi de formació per tal de contribuir a reorientar les pràctiques turístiques.

Construcció de guies de ciutat que ajuden a crear noves mirades.

Tot plegat, en l'horitzó de dissoldre límits i barreres entre barcelonins, nouvinguts i visitants.

Diputació Barcelona | Institut del Teatre | MUHBA | Ajuntament de Barcelona

Institut del Teatre
i Museu d'Història de Barcelona

**— Postgrau
en Relats Urbans
2015-16**

Teoria i Pràctica de l'itinerari Històric

14. CONCLUSIÓ: O BÉ EL MUHBA ÉS UN PROJECTE MUNICIPAL ESTRATÈGIC... O POTSER EL MUSEU NO SERÀ

Les virtuts del museu de la ciutat es tornen problemes quan se'l considera NOMÉS com una dependència cultural que es limita a tenir cura d'un patrimoni monumental:

- .
- No hi ha fórmules administratives àgils per al treball cooperatiu ni es contempla el cost d'una relació regular amb el teixit associatiu i cultural de la ciutat.
- No es contempla el seu paper en la reorientació de fluxos turístics.
- El Museu va experimentar una descapitalització important en anys proppassats, perquè calia atendre altres projectes. Ara caldria refer el camí.

INVERSIONS: A diferència d'altres museus de l'Icub, el MUHBA atén també els barris, és al servei dels ciutadans en vuit dels districtes. La seva tasca implica l'urbanisme -creació de patrimoni- la societat – cohesió cultural - i l'economia –promoció alternativa al turisme massificat..

Les seus del Muhba són així equipament de barri i de ciutat. Convé prendre consciència de les implicacions urbanes específiques del museu de la ciutat o el bloqueig és probable. És el que han resolt les ciutats europees (Hamburg acaba d'aprovar 38 milions per renovar el seu museu de la ciutat).

El fet de dependre administrativament de l'ICUB i institucionalment de Memòria, en una altra tinença d'alcaldia, comporta una complexitat afegida en decidir les inversions.

Invertir en un projecte estratègic de ciutat arrelat als territoris...

- **CASA DE LA HISTÒRIA:** Remodelar i refondre funcionalment Casa Padellàs i Edifici Llibreteria com a *meeting point* de la història i la memòria per a barcelonins i visitants, amb l'exposició Mirall de Barcelona, Centre de Documentació, Recerca i Debat, els espais d'acollida i la llibreria cafeteria (2,5 M€, hi ha estudi bàsic).
- **EDATS DE BARCELONA.** Renovar el conjunt de **plaça del Rei**, per passar de l'exhibició arqueològica al relat històric substancial (4,2 M€ en total, que podrien ser 1,2 M€ en aquest mandat i 3M€ en el següent mandat).
- **MÓN INDUSTRIAL** Barcelona, ciutat i treball a **Fabra i Coats**, museïtzació inicial + 2a fase obres a sala de calderes i espai d'arxiu i col·lecció, (1,8M€).
- **METROPOLI CONTEMPORÀNIA**, eix de Pere IV al Poblenou, **Oliva Artés**. (3,7M€, projecte executiu que ja és a punt per fer l'obra. Faltaria museografia).
- **ALTRES SEUS** als diferents barris (0,5 M€) present mandat. (A banda, Turó Rovira amb Districte Horta-Guinardó i Vil·la Joana, pendent entorn).
- **CENTRE COL·LECCIONS**, 0,5 M€ si es mira d'equipar millor l'actual per atendre les urgències, a l'espera de poder adquirir o adaptar nova nau en el futur (1,9 M€ si es decidís en el futur comprar i adequar una nau).

(Xifres provisionals. La proposta per al conjunt del mandat suposaria 10,2 M€)

Priorització de les actuacions

- **1. Casa de la Història:** reformar Padellàs i Llibreteria, equipament amb gran potencial per arrelar la història entre els ciutadans i per modificar visions turístiques.
- **2. Eix troncal Muhba en tres espais:**
 - **Plaça del Rei:** connexions amb l'espai públic, circulacions general i relat històric (*colònia romana, fortalesa episcopal, capital mercantil, ciutat gremial.*)
 - **Oliva Artés:** assegurar la segona i darrera fase de les obres, sense les quals no tindria continuïtat el seu ús.
 - **Fabra i Coats:** creació comissió veïnal com a Oliva Artés per acordar l'espai definitiu museu i condicionar-lo, més sala calderes.
- **3. Obres a altres espais del Muhba pels barris:** Turó Rovira, Casa Aigua Nou Barris i col·laboració amb projectes Dte. St. Andreu.
- **4. Infraestructures Muhba :** falta espai condicionat per incloure la col·lecció contemporània creada en col·laboració amb la ciutadania.

Museu d'Història de Barcelona

*“el museu dels ciutadans,
ambaixador de Barcelona”*